

Broj: 12/01-1-19-009986/21
Tuzla, _____ 2021..godine

Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona, rješavajući po zahtjevu **d.o.o. „LANDGOLD“ Stjepan Polje, Gračanica** kojim se traži izdavanje okolinske dozvole za objekat farme koka nosilja, na osnovu člana 86. Zakona o zaštiti okoliša («Službene novine Federacije BiH», broj:15/21), člana 4. Pravilnika o izdavanju okolinske dozvole za pogone i postrojenja i druge planirane aktivnosti koje mogu značajno utjecati na okoliš («Službene novine Tuzlanskog kantona», broj:3/05, 9/0,16/15 i 7/17) i člana 200. Zakona o upravnom postupku («Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine», broj:2/98) **d o n o s i:**

R J E Š E N J E **o okolinskoj dozvoli**

I

Nosiocu zahvata, **d.o.o. „LANDGOLD“ Stjepan Polje, Gračanica** daje se okolinska dozvola za objekat farme koka nosilja, koja se nalazi na parceli označenoj kao k.č.broj: 3178/6 (n.p.) zvana „Krunjača“ upisana u K.O. Stjepan Polje, Gračanica. Farma koka nosilja locirana je na parceli površine 2.944 m² Ukupni kapacitet farme koka nosilja iznosi 30 000 koka nosilja u turnusu.

Pogoni i postrojenja za koje se izdaje okolinska dozvola su: dva objekta, koji su izvedeni kao samostojeći pravilnog oblika, čije vanjske dimenzije iznose 12,00 x 60,00 m i 9,00 x 30,00 m, spratnosti prizemlje, kapaciteta 22 800 i 7 200, što ukupno iznosi 30 000 koka nosilja. Ukupna korisna površina objekata iznosi 990,0 m² i silos za hranu.

Opis aktivnosti za koje se izdaje dozvola

Proizvodni proces će se odvijati na principu kaveznog držanja koka nosilja unutar peradarnika. Tehnologija proizvodnje uključuje dopremu koka nosilja, prikupljanje jaja i njihovo slanje na tržište. Dio proizvodnog ciklusa čine doprema i skladištenje hrane, te priprema odnosno sanitacija peradarnika nakon odvoza životinja. Ukupan turnus u ovoj farmi traje oko 8-12 mjeseci. Po završenom turnusu unutrašnjost farme se temeljito čisti, kreći i dezinficira. U peradarskoj farmi konzumnih jaja koja se obavlja na principu kaveznog držanja koka nosilja nema potrebe za korištenjem stelje. U proizvodnom procesu nije potrebno zagrijavati objekat. Važan dio proizvodnog procesa je obezbjeđivanje dovoljne količine svježeg zraka, koji za jednu koku nosilju iznosi 4-5 m³ zraka. Godišnje se odvija jedan proizvodni turnus. Hranjenje i pojenje koka nosilja se vrši automatski. Prikupljanje jaja se takođe odvija automatski.. Osnovne sirovine i pomoćni materijal koje se koriste u proizvodnji su:

1. Hrana za koke nosilje
2. Voda
3. Kreč
4. Izosani
5. Formalin.

Snabdjevanje vodom vrši se iz mjesnog vodovoda. Ugradit će se vodomjer i pratit će se potrošnja vode. Napajanje el. energijom objekta vršit će se sa NN priključka. Zagrijavanje prostorija za rad, kuhinje i garderobe predviđeno je putem električne energije.

Opis utjecaja projekta na okoliš

Utjecaj na kvalitet zraka

Proizvodnja i emisija plinova i čestica iz farme koka nosilja (peradarnika) uključuje složene biološke, fizičke i hemijske procese. Stoga je emisija pod utjecajem brojnih faktora kao što su sastav prehrane, rukovanje gnojivom, održavanje objekata itd. Spojevi koji se emituju iz ove djelatnosti su:

- amonijak (NH_4),
- sumporvodoničnik (H_2S),
- hlapivi organski spojevi (VOC),
- staklenički plin-metan (CH_4),
- dušikov oksid (NO_x),
- krute čestice (prašina).

Utjecaj na vode i tlo

Nastale otpadne vode na farmi koka nosilja mogu se podijeliti na:

- sanitarno-fekalne otpadne vode,
- zaušnjene oborinske vode,
- oborinske vode sa krova.

Sanitarno-fekalne otpadne vode nastaju prilikom održavanja higijenskih uslova rada na objektu kao i sanitarnim čvorovima unutar objekta. Zaušnjene otpadne vode su saobraćajnih površina. Snabdjevanje vodom za sanitarne i potrebe pranja opreme i radnih površina objekta je obezbijeđeno priključkom na vodovodni sistem MZ Stjepan Polje. Pranje hale se vrši mlazom vode nakon temeljnog suhog čišćenja. Sistemom slivnika i kanalizacione mreže prikupljene otpadne vode se odvođe do vodonepropusne septičke jame bez preliva, koja se povremeno prazni od strane ovlaštenog pravnog lica.

Objekti su opremljeni sa zasebnim sistemom za izđubrivavanje, te se đubrivo direktno utovara na vozilo bez zadržavanja na otvorenom prostoru farme. Đubrivo sa predmetne farme preuzima poljoprivredna zadruga i odvozi na obradiva poljoprivredna zemljišta. Na lokaciji predmetne farme ne vrši se klanje koka nosilja. Na predmetnoj lokaciji nema skladištenja nafte i naftnih derivata. Iz predmetnog objekta se u procesu rada ne vrši ispuštanje otpadnih voda u površinske vode niti indirektno ispuštanje otpadnih voda u podzemne vode.

II

Osnovne obaveze nosioca zahvata koje se trebaju ispuniti tokom rada i prestanka rada pogona i postrojenja:

1. Da ne ugrožava zdravlje ljudi, ostvaruje povoljno stanje flore i faune, ne dovede do gubitka staništa koji se nalaze na području uticaja postrojenja ili okoliša zbog emisija supstanci, buke, mirisa, vibracije ili toplote, saobraćaja ili od postrojenja;
2. Da preduzmu sve odgovarajuće preventivne mjere za sprečavanje zagađenja i ne prouzrokuje zagađenje iznad graničnih emisija;
3. Da se izbjegava stvaranje otpada, njegovu količinu svodi na najmanju moguću mjeru, stvoreni otpad ponovno koristi, reciklira ili odlaže da se izbjegne i smanji negativan uticaj na okoliš;
4. Da efikasno koriste energetske i prirodne resurse;
5. Da se poduzmu mjere za sprečavanje nesreća i ograničavanje njihovih posljedica i
6. Da se poduzmu mjere nakon prestanka rada postrojenja za izbjegavanje rizika od zagađenja i za povrat lokacije na kojoj se nalazi postrojenje u zakonom propisano stanje okoliša.

Granične vrijednosti emisija za zagađujuće materije

Granične vrijednosti za zrak

1. Granična vrijednost emisije za amonijak (GVE) iznosi 30 mg/m^3 .

Granične vrijednosti za buku

1. Granične vrijednosti vanjske buke za područje u kome je lociran zahvat definisano je kao zona IV. Dozvoljeni nivoi vanjske buke prema Zakonu o zaštiti od buke („Službene novine Federacije BiH“ broj: 110/12) u ovoj zoni je 60 dB (dan) i 50 dB (noć).

Tabela 1. Dozvoljeni nivoi vanjske buke u području (zoni) IV

Područje (zona)	Namjena područja	Najviši dozvoljeni nivo vanjske buke (dBA)		
		15 min Leq		Vršni nivo
		Dan	Noć	L1
IV	Trgovačko, poslovno, stambeno i stambeno uz saobraćajne koridore, skladišta bez teškog transporta	60	50	75

Mjere za zaštitu zraka, tla, voda, biljnog i životinjskog svijeta

1. Emisiju otpadnim tehnološkim plinovima koja nastaje pri uzgoju koka nosilja neophodno je spriječiti ili minimizirati primjenom efikasnih tehničko-tehnoloških rješenja;
2. Zabranjeno je napuštati, gomilati, odlagati ili tretirati otpad bez nadzora;
3. Prijenos obaveza upravljanja otpadom proizvođača i prodavača vrši se putem sporazuma ili ugovora između individualnih proizvođača ili prodavača sa jedne strane, i operatora sistema za prikupljanje otpada sa druge, ili između cjelokupnog sektora, ili putem korištenja ekonomskih instrumenata ili drugih mehanizama koji će služiti kao motivacija operatorima da preuzmu ovu djelatnost;
4. Čvrsti otpad, odnosno smješu izmeta i stelje poslije svakog turnusa čistiti i uklanjati. Gnojivo mora biti sakupljano u nepropustljive tankere ili cisterne ili skladišteno na betonskoj podlozi okruženoj nepropustljivom branom. Đubrivo se ne smije odlagati u blizini izvorišta i vodotoka i koristi ga isključivo kada je fermentiziran zbog zaštite površinskih i podzemnih voda;
5. Životinjske fekalije mogu se koristiti u poljoprivredne svrhe kao đubrivo, koje će se nanositi na površine zemljišta na takav način da se neće ugroziti otvoreni vodotokovi, područje vodozahvatne zone ili druga osjetljiva područja;
6. Otpatke odlagati na zato predviđen prostor, postaviti kontejnere ili plastične vreće za otpatke jer otpadne vode mogu narušiti bakteriološku ispravnost vode u vodotocima, mokri čvor za zaposlene izvesti prema važećim propisima;
7. Dužni ste da prije odlaganja animalnog otpada/uginule koke/ otpad uskladištite i odlažete na okolinski prihvatljiv način. Odlaganje ovog otpada na deponiju se smatra privremenim rješenjem do stvaranja uvjeta za termičkom obradom otpada, odnosno tretiranja otpada u nekoj od kafilerija;
8. U slučaju zbrinjavanja opasnog otpada operator mora da bude registrovan za izvršavanje pomenute djelatnosti, te mora da ima dozvolu za upravljanje otpadom ili okolinsku dozvolu;
9. Za prekid rada i rušenje pogona i postrojenja za koje je potrebna okolinska dozvola obavezno se vrši procjena utjecaja na okoliš.

Mjere za upravljanje otpadom koji proizvodi pogon i postrojenje:

1. Nosilac zahvata dužan je poduzeti odgovarajuće mjere upravljanja otpadom i druge mjere zbrinjavanja otpada koje su propisane Zakonom o upravljanju otpadom („Službene novine Federacije BiH“, broj: 33/03, 72/09 i 92/17) te osigurati osnovne mjere u cilju sprečavanja stvaranja otpada, recikliranja i tretiranja otpada za ponovnu upotrebu, kao i moguće korištenje otpada za stvaranje energije te sigurno odlaganje.
2. Tokom upravljanja opasnim supstancama ili tokom upotrebe, uključujući i eksploataciju, odnosno ekstrakciju, skladištenje, transport, proizvodnju, izradu i primjenu ili kad se primjenjuju opasne tehnologije, moraju se poduzeti sve potrebne zaštitne i sigurnosne mjere kojima se rizik od opasnosti po okoliš svodi na najniži stepen ili se eliminiše mogućnost takvih opasnosti u skladu sa posebnim propisima.
3. Nosilac zahvata je dužan pridržavati se mjera za upravljanje otpadom iz Plana za upravljanje otpadom. Plan za upravljanje otpadom potrebno je ažurirati svakih pet godina ili nakon promjene u radu postrojenja. U skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom nosilac zahvata je obavezan odrediti osobu odgovornu za poslove upravljanja otpadom.
4. Zabranjeno je napuštati, gomilati, odlagati ili tretirati otpad bez nadzora. Zabranjeno je miješati različite vrste otpada osim ako se tako omogućava povrat sirovina i/ili odlaganje.

5. Komunalni otpad koji se produkuje prikupljati u kontejnere i osigurati njegovo odvoženje putem nadležnog komunalnog preduzeća. Papir, karton, plastične mase, metal skupljati odvojeno i predavati ovlaštenim operatorima.
6. Operater sistema za prikupljanje otpada sa kojim se sklapa Ugovor ili sporazum prema članu 2. Pravilnika o uvjetima za prijenos obaveza upravljanja otpadom sa proizvođača i prodavača na operatora sistema za prikupljanje otpadom („Službene novine Federacije BiH“, broj: 09/05) mora da bude registrovan za izvršavanje djelatnosti koje se nalaze u Ugovoru, te mora imati dozvolu za upravljanje otpadom ili okolinsku dozvolu, a u slučaju zbrinjavanja opasnog otpada, operator mora da bude registrovan, te da posjeduje sve dozvole za rukovanje i zbrinjavanje ove vrste otpada.

Mjere zaštite od buke i vibracija

1. Zaštita od buke i vibracija u okolišu obuhvata zaštitu od svih vrsta vještački proizvedenih emisija koje izazivaju opterećenje nepoželjnom, neprijatnom bukom i vibracijama, koje mogu ugroziti zdravlje ili na njega štetno uticati.
2. Izvori buke ne smiju izazivati buku koja prelazi nivoe utvrđene ovim zakonom.

Mjere vezane za uvjete rada u vanrednim situacijama

1. U slučaju kvara smanjuje se ili prekida rad dok se ne steknu uvjeti za normalan rad. U tom slučaju izvor emisije ne može ni pod kojim uvjetima nastaviti rad duže od osam sati bez prekida, a ukupno godišnje trajanje rada u takvim uvjetima ne može biti duže od 96 sati;
2. Nadležno ministarstvo mora biti obaviješteno o bilo kakvoj promjeni u projektu, planu ili radu nekog izvora emisije. U slučaju manjih promjena nadležno ministarstvo mora biti obaviješteno o prirodi promjene i njenim uticajima na emisiju zagađujućih materija u zrak od sedam dana od nastanka promjene. Nosilac zahvata je dužan da osigura adekvatno održavanje pogona i redovnu kontrolu rada tehničkih uređaja. U slučaju nesreće koje vode prekoračenju graničnih vrijednosti emisije nosilac zahvata je dužan odmah preuzeti sanacione mjere u cilju ponovnog uspostavljanja usklađenosti sa propisima.

Sistem praćenja emisija uz određivanje metodologije i učestalosti mjerenja:

1. U obavezi ste obavijestiti nadležni organ o otkrivenim negativnim uticajima na okoliš odmah, a najkasnije 12 sati nakon pojave negativnog uticaja;
2. U obavezi ste da dostavljate izvještaje o rezultatima mjerenja emisije Ministarstvu prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona u roku od 30 dana od dana izvršenog mjerenja. Podatke o izvršenim mjerenjima dužni ste čuvati u svojoj arhivi najmanje pet godina. U slučaju kada postoji osnovana sumnja da je došlo do prekomjernog ispuštanja onečišćujućih tvari u zrak iz pojedinog stacionarnog izvora, nadležni organ može zatražiti izvođenje posebnih mjera;
3. U obavezi ste da dostavljate podatke neophodne za vođenje i održavanje Registra o postrojenjima i zagađivanjima i prijenosu zagađujućih materija. Izvještaj treba da bude poslan najkasnije do 30.06. tekuće godine za prethodnu godinu, na način koji je propisan Pravilnikom o registrima postrojenja i zagađivanjima («Službene novine Federacije BiH», broj: 82/07). Uputstvo za dobijanje šifre za pristup BH PRTR i uputstvo za popunjavanje baze podataka – elektronskih obrazaca za BH PRTR može se naći na web stranici www.fmoit.gov.ba na podlinku/kartici Okolišne dozvole/registri i izvješćivanje. Skraćenu verziju izvještaja koja će se dobiti po okončanju postupka unosa podataka dostaviti kantonalnom Ministarstvu;
4. Ukoliko nosilac zahvata ne unosi podatke u elektronski registar o postrojenjima i zagađenjima po važećoj okolinskoj dozvoli ista prestaje da važi u skladu sa članom 97. stav (1) tačka h) Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj: 15/21).

Mjere sanacije nakon prestanka rada pogona

1. Ukoliko pogon ili postrojenje koje posjeduje okolinsku dozvolu, prestane sa radom, nosilac zahvata je dužan da o tome obavijesti nadležno Ministarstvo u pismenoj formi;
2. U slučaju prestanka rada pogona potrebno je da nosilac zahvata podnese zahtjev za izdavanje okolinske dozvole za uklanjanje ili prestanak rada iste.

III

Okolinska dozvola se daje na određeno vrijeme, sa rokom važenja do _____ .**2026. godine**. Prije isteka važenja ove okolinske dozvole nosilac zahvata je dužan ovom Ministarstvu podnijeti zahtjev za obnovu okolinske dozvole 90 dana prije isteka važenja prethodne okolinske dozvole.

O b r a z l o ž e n j e

Nosilac zahvata, **d.o.o. „LANDGOLD“ Stjepan Polje, Gračanica**, dostavio je ovom Ministarstvu zahtjev broj: 15/21 od 19.03.2021. godine za izdavanje obnovljenje okolinske dozvole za farmu koka nosilja, koja se nalazi na lokaciji k.č. broj 3178/6 (n.p.) k.o. Stjepan Polje, grad Gračanica. Predviđeni kapacitet farme iznosi 30.000 koka nosilja u turnusu.

U skladu sa članom 4. Pravilnika o izdavanju okolinske dozvole za pogone i postrojenja i druge planirane aktivnosti koje mogu značajno utjecati na okoliš («Službene novine Tuzlanskog kantona», broj: 3/05, 9/07, 16/15 i 7/17) aktivnosti za koje se obavezno provodi postupak izdavanja okolinske dozvole od strane kantonalnog ministarstva su pogoni za intenzivan uzgoj živine sa kapacitetom od 3.000 do 40.000 mjesta za kokoške

Zahtjev za izdavanje okolinske dozvole je izradio d.o.o. „Inproz“ Tuzla, koji se nalazi na listi ovlaštenih nositelja izrade Studije o utjecaju na okoliš.

Uz zahtjev je dostavljena i sljedeća dokumentacija:

- Rješenje o okolinskoj dozvoli (broj: 12/01-1-23-34671/15 od 02.03.2016. godine, izdato od Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona);
- Rješenje o vodnoj dozvoli (broj: 04/1-13-25-32641/17 od 17.10.2017. godine, izdato od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Tuzlanskog kantona);
- Zaključak (broj: UP-I/25-3-40-594-4/15 od 16.12.2015. godine, izdato od „Agencije za vodno područje rijeke save“ Sarajevo);
- Rješenje o odobrenju za građenje (broj: 06-23-00359-2011 od 04.02.2011. godine, izdato od Službe za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko-pravne poslove općine Gračanica);
- Rješenje o upotrebnoj dozvoli (broj: 06-23-01826-2011 od 29.04.2011. godine, izdato od Službe za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko-pravne poslove općine Gračanica);
- Rješenje o izmjenama podataka (broj: 032-0-Reg-19-000991 od 04.07.2019. godine, izdato od Općinskog suda u Tuzli);
- Uvjerenje o poreznoj registraciji (od 06.02.2007. godine, izdato od Porezne uprave, Kantonalni porezni ured Tuzla);
- Uvjerenje o registraciji obveznika poreza na dodanu vrijednost (broj: 04/1-17-UP/I-PDV-1185-1/07 od 19.03.2007. godine);
- Kopija katastarskog plana (UR.BROJ: 08-26-3-1300/2021-2 od 10.03.2021. godine, izdato od Službe za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko-pravne poslove grada Gračanica);
- Posjedovni list (broj: 06-26-1-865/20-3 od 20.02.2020. godine, izdato od Službe za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko-pravne poslove grada Gračanica);
- Zemljišoknjižni izvadak (zk uložak broj: 358 od 30.12.2016. godine, izdat od Općinskog suda u Gračanici);
- Ugovor o vršenju usluga utovara, odvoza i deponovanja komunalnog otpada (zaključen dana 25.09.2020. godine između J.P. „Komus“ d.o.o. Gračanica i „Landgold“ d.o.o. Stjepan polje, Gračanica);
- Ugovor o poslovno tehničkoj saradnji (sklopljen sa „Komins“ d.o.o. Tuzla i „Landgold“ d.o.o. Gračanica, broj protokola: 16/2021-U);
- Isječak iz dnevnih novina i
- Dokaz o uplati kantonalne administrativne takse.

Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona je u postupku ocjene utjecaja zahvata na okolicu osiguralo učešće javnosti, u saradnji sa nosiocem zahvata, **d.o.o.«LANDGOLD» Stjepan Polje, Gračanica**, objavljivanjem javnog poziva u novinama „_____“, dana _____,2021. godine i objavljivanjem javnog poziva na *web stranici ovog Ministarstva* dana_____ 2021. godine. U ostavljenom roku u Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona nije stiglo ni jedno pisano izjašnjenje u vezi sa predmetnom aktivnošću.

Dana, _____ 2021. godine nacrt okolinske dozvole postavljen je na web stranicu Ministarstva tk.kim.ba..

Rješavajući po ovom zahtjevu ovo Ministarstvo je na osnovu navedenog, pregleda tehničke i druge dokumentacije te pravilno utvrđenim činjeničnim stanjem propisalo uvjete navedene u u dispozitivu.

Nosilac zahvata je, na osnovu TAR.broj 50. Zakona o administrativnim taksama i tarifi kantonalnih administrativnih taksi, platio taksu u iznosu od 200,00 (dvjesto) KM a izvještaj o uplati je u spisu ovog predmeta.

Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja dopuštena je žalba Federalnom ministarstvu okoliša i turizma u Sarajevu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Žalba se podnosi putem ovog Ministarstva usmeno na zapisnik, pismeno ili putem pošte, a taksira se sa 10 KM kantonalne administrativne takse na Tuzlanski kanton kod Tuzlanske banke na račun broj: 132-100-02560000-80, sa naznakom za vrstu prihoda broj: 722121.

MINISTAR

Prof.dr. Zvezdan Karadžin

Dostaviti:

- d.o.o. „LANDGOLD“ Stjepan Polje, Gračanica
Stjepan Polje b.b., Gračanica;
- Inspektoru za zaštitu okolice i prirode
Kantonalna uprava za inspeksijske poslove;
- Evidenciji;
- Arhivi.